

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказ Національної соціальної
сервісної служби України

від 20.06.2023 № 67

Положення щодо впровадження Національною соціальною сервісною службою України механізмів заохочення викривачів повідомляти про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»

I. Загальні положення

1. Це Положення розроблено з метою впровадження механізмів заохочення викривачів повідомляти про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

2. Національна соціальна сервісна служба України заохочує викривачів та сприяє їм у повідомленні про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

3. Це Положення поширюється на всіх працівників Національної соціальної сервісної служби України.

4. У цьому Положенні терміни вживаються у такому значенні:

- 1) Нацсоцслужба – Національна соціальна сервісна служба України;
- 2) Закон – Закон України «Про запобігання корупції»;
- 3) корупційні правопорушення – діяння, що містять ознаки корупції, вчинені особою, зазначеною у ч.1 ст. 3 Закону, за які законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність;
- 4) правопорушення пов'язане з корупцією - діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені цим Законом вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою, зазначеною у ч.1 ст. 3 цього Закону, за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність;
- 5) повідомлення - повідомлення, що містить фактичні дані, зокрема, про обставини корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією, інших порушень Закону, вчинених працівниками Нацсоцслужби, місце, час їх вчинення та інші дані, які можуть бути перевірені;
- 6) працівники Нацсоцслужби:
 - 5.1 Голова, заступник голови Нацсоцслужби;

5.2 особи, які перебувають у трудових відносинах, проходять службу чи навчання в Нацсоцслужбі;

5.3 особи, які взаємодіють з Нацсоцслужбою під час здійснення професійної, господарської, громадської та наукової діяльності;

5.4 особи, які беруть участь у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку діяльності в Нацсоцслужбі;

б) Уповноважений підрозділ - Сектор з питань запобігання та виявлення корупції;

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у законах України "Про запобігання корупції", "Про інформацію", "Про звернення громадян", "Про доступ до публічної інформації", "Про захист персональних даних".

5. Це Положення відповідно до Закону регламентує:

1) мету заохочення викривачів повідомляти про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» в Нацсоцслужбі;

2) правову основу заохочення викривачів повідомляти про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції»;

3) форми заохочення викривачів повідомляти про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» вчиненні працівниками Нацсоцслужби;

4) організаційні засади щодо функціонування механізму заохочення повідомлення;

5) права та гарантії захисту працівників Нацсоцслужби, як викривачів.

II. Мета заохочення

1. Заохочення викривачів повідомляти про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції» сприяє працівникам Нацсоцслужби виявляти та повідомляти про можливі факти правопорушень, вчинені іншими працівниками Нацсоцслужби, з метою дотримання норм антикорупційного законодавства, притягнення винних осіб до відповідальності та попередження вчиненню корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону в майбутньому.

III. Правова основа механізмів заохочення

1. Правову основу функціонування механізму заохочення повідомлення викривачів складають Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції, Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією, Цивільна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією, Закон.

Крім того, враховуючи євроатлантичні інтеграції та євроінтеграційний вектор розвитку України, при розробці даного положення врахована Директива (ЄС) 2019/1937 Європейського Парламенту і Ради Європи ЄС від 23.10.2019 «Про захист осіб, які повідомляють про порушення законодавства Союзу».

2. Нацсоцслужба забезпечує викривачам умови для здійснення повідомлення шляхом впровадження «Порядку організації роботи з повідомленнями про корупцію у Національній соціальній сервісній службі України».

IV. Форми заохочення повідомлення про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону

Формами заохочення є:

- 1) надання методичної допомоги та консультацій щодо здійснення повідомлення;
- 2) вжиття заходів щодо захисту працівників, які є викривачами.
- 3) впровадження матеріального заохочення викривачів.

V. Організаційні засади щодо функціонування механізму заохочення повідомлення

1. Працівник, якому стала відома інформація про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону, вчинені іншим працівником Нацсоцслужби, зобов'язаний негайно повідомити про це Уповноважений підрозділ.

2. Голова Нацсоцслужби організовує та контролює роботу щодо розгляду повідомлення про корупцію та забезпечення функціонування механізму заохочення викривачів повідомляти про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону України «Про запобігання корупції».

3. Організаційне забезпечення функціонування механізму заохочення повідомлення здійснює Уповноважений підрозділ.

4. Нацсоцслужба здійснює заходи заохочення повідомлень шляхом:

- ефективної організації роботи внутрішніх та регулярних каналів повідомлення;
- якісного та своєчасного розгляду повідомлень, що надійшли через

внутрішні або регулярні канали, в частині порушень корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень Закону працівниками Нацсоцслужби;

- постійної взаємодії з викривачем та інформування його про стан та результати розгляду повідомлення;

- надання методичної допомоги, консультацій, проведення внутрішніх навчань щодо здійснення повідомлень та захисту прав викривачів;

- розміщення на офіційному веб - сайті інформації про внутрішні та регулярні канали для повідомлень.

5. Уповноважений підрозділ вживає заходів щодо захисту працівників, які є викривачами.

6. Уповноважений підрозділ здійснює організацію заходів заохочення повідомлення шляхом:

- проведення послідовної та систематичної роботи для запобігання корупції всередині органу;

- неприпустимості всіх видів корупційних практик всередині органу;

- об'єктивного та неупередженого реагування на кожне обґрунтоване повідомлення про корупцію;

- забезпечення невідворотності відповідальності у кожному випадку виявлення порушень;

- забезпечення конфіденційності при взаємодії з викривачами;

- прийняття найбільш сприятливого для викривача рішення у повсякденній діяльності Нацсоцслужби в межах дискреційних повноважень;

- негайного реагування на всі негативні заходи впливу або загрози їх застосування щодо викривачів;

- інформування працівників Нацсоцслужби про виявлені факти за повідомленнями працівників, у тому числі наголошуючи на важливості їх участі у такому виявленні (за умови дотримання конфіденційності) та ведення конструктивного діалогу з трудовим колективом щодо шляхів попередження таких ситуацій у майбутньому.

7. Матеріальне стимулювання (в межах фонду оплати праці та чинного законодавства) можливе, але за дотримання наступних умов:

- повідомлення про корупцію скеровано працівником добровільно;

- викладена в повідомленні інформація не є загальновідомою;

- виплата заохочення не спричинить розкриття особи викривача.

Термін «добровільно» означає те, що особа прийняла рішення без впливу зовнішніх факторів, таких як проведення стосовно заявника службової перевірки чи службового розслідування, тощо.

VI. Права та гарантії захисту працівників Нацсоцслужби як викривачів

1. Працівник, який є викривачем, має такі права:

- бути повідомленим про свої права та обов'язки, передбачені Законом;

- подавати докази для підтвердження своєї заяви (повідомлення);
- отримувати від уповноваженого підрозділу підтвердження прийняття та реєстрації заяви (повідомлення);
- надавати пояснення, свідчення або відмовитися від їх надання.

Крім того, за погодженням Голови Нацсоцслужби, працівнику, який є викривачем, у випадку, коли скероване ним повідомлення призвело до розкриття корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення та/або попередження вчинення такого правопорушення, викривачу можуть надаватись такі види заохочень:

- запровадження дистанційної роботи для виконання державним службовцем завдань за посадою за межами адміністративної будівлі Нацсоцслужби;
- за ініціативою державного службовця може встановлюватись гнучкий режим робочого часу, який є відмінним від визначеного правилами внутрішнього службового розпорядку та режиму роботи Нацсоцслужби;
- першочергове право на отримання матеріальної допомоги для вирішення соціально – побутових питань (за наявності та межах економії фонду оплати праці);
- першочергове/безперешкодне право на отримання відпустки поза графіком;
- інші види заохочень в межах чинного законодавства.

2. Працівник, який є викривачем, має такі гарантії захисту:

- на безоплатну правову допомогу у зв'язку із захистом прав викривача;
- конфіденційність;
- повідомляти без зазначення відомостей про себе (анонімно);
- у разі загрози життю і здоров'ю, на забезпечення безпеки щодо себе та близьких осіб, майна та житла або на відмову від таких заходів;
- на відшкодування витрат у зв'язку із захистом прав викривачів, витрат на адвоката у зв'язку із захистом прав особи як викривача, витрат на судовий збір;
- на винагороду у визначених законом випадках;
- на отримання психологічної допомоги;
- на звільнення від юридичної відповідальності у визначених законом випадках;
- отримувати інформацію про стан та результати розгляду, перевірки та/або розслідування за фактом повідомлення ним інформації;
- на захист трудових прав.

3. Права та гарантії захисту викривачів поширюються на близьких осіб викривача, якими відповідно до ч. 3 ст. 1 Закону є: члени сім'ї суб'єкта, зазначеного у ч. 1 ст. 3 цього Закону, а також чоловік, дружина, батько, мати,

вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, рідний та двоюрідний брати, рідна та двоюрідна сестри, рідний брат та сестра дружини (чоловіка), племінник, племінниця, рідний дядько, рідна тітка, дід, баба, прадід, прабаба, внук, внучка, правнук, правнучка, зять, невістка, тесть, теща, свекор, свекруха, батько та мати дружини (чоловіка) сина (дочки), усиновлювач чи усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням зазначеного суб'єкта.

4. Крім передбачених законом гарантій захисту викривача, у зв'язку із здійсненим повідомленням, Нацсоцслужба додатково вживає заходів для попередження дискримінації викривача у порівнянні з іншими працівниками, недопущення зміни посадових обов'язків, залякування або будь-яких інших форм психологічного впливу, з метою захисту прав викривача.

5. Будь-яке повідомлення є конфіденційним, навіть у випадку, коли особа, яка надала повідомлення, не є викривачем в розумінні норм Закону.

6. Розкриття (розголошення) інформації про викривача заборонено, за винятком випадків, передбачених законом.

7. Уповноважений підрозділ зобов'язаний перевіряти кожен факт розкриття та/або розголошення конфіденційної інформації про особу, що здійснила повідомлення, та вживати заходів для притягнення до відповідальності винних осіб.

**Завідувач Сектору з питань
запобігання та виявлення корупції**

Ірина СЛАЦОВА